

Bruselj, 29. november 2022
(OR. en)

14847/22

TRANS 713
MAR 210

POROČILO

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Svet
Št. predh. dok.:	13651/22
Zadeva:	Priprava seje Sveta (<u>promet</u>, telekomunikacije in energija), ki bo 5. decembra 2022 Osnutek sklepov sveta o sedanjem razvoju prometa po celinskih plovnih poteh (NAIADES III) – odobritev

I. UVOD

1. Promet po celinskih plovnih poteh je trajnosten način prevoza, ki povzroča manj zastojev in ima lahko osrednjo vlogo pri prizadevanjih Unije za razogljičenje prometnega sistema. Češko predsedstvo želi opozoriti na prednosti prometa po celinskih plovnih poteh, hkrati pa opozoriti na izzive tega sektorja.
2. Predsedstvo se je zato odločilo oblikovati sklepe Sveta o potencialu tega načina prevoza.

II. DELO V PRIPRAVLJALNEM TELESU SVETA

3. Delovna skupina za pomorski promet je na podlagi predloga predsedstva na sejah 5., 12. in 26. septembra ter 3. oktobra 2022 obravnavala in oblikovala besedilo osnutka sklepov.

4. Osnutek je bil nato predložen Odboru stalnih predstavnikov, ki je na seji 25. novembra potrdil dogovor o osnutku sklepov Sveta iz priloge k temu poročilu in sklenil, da ga bo predložil v odobritev na seji Sveta PTE 5. decembra 2022.

III. ZAKLJUČEK

5. Svet naj odobri priloženi osnutek sklepov o sedanjem razvoju prometa po celinskih plovnih poteh (NAIADES III) iz priloge.

**OSNUTEK SKLEPOV SVETA O SEDANJEM RAZVOJU PROMETA PO CELINSKIH
PLOVNIH POTEH (NAIADES III)**

SVET EVROPSKE UNIJE –

OB UPOŠTEVANJU

- sporočila Komisije o evropskem zelenem dogovoru¹;
- sporočila Komisije o strategiji za trajnostno in pametno mobilnost – usmerjanje evropskega prometa na pravo pot za prihodnost²;
- sklepov Sveta z dne 3. decembra 2018 z naslovom „Promet po celinskih plovni poteh – prepoznati njegov potencial in ga spodbujati!“³;
- sklepov Sveta z dne 5. junija 2020 z naslovom “Sektor vodnega prometa EU – obeti za prihodnost: naproti sektorju vodnega prometa EU, ki bo ogljično nevtralen, brez nesreč, avtomatiziran in konkurenčen“⁴;
- sporočila Komisije z naslovom „NAIADES III: Spodbujanje prevoza po evropskih celinskih plovni poteh, ki bo kos izzivom prihodnosti“⁵;
- sporočila Komisije z naslovom „Krizni načrt za promet“⁶;
- sporočila Komisije o strategiji EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030⁷;

¹ Dok. ST 15051/19 + ADD 1.

² Dok. ST 14012/20 + ADD 1.

³ Dok. ST 15144/18.

⁴ Dok. ST 8648/20.

⁵ Dok. ST 10214/1/21 REV 1.

⁶ Dok. ST 9490/1/22.

⁷ Dok. ST 8219/20 + ADD 1.

OB OPOZARJANJU na Uredbo (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta, ki vzpostavlja okvir za doseganje podnebne nevtralnosti najpozneje do leta 2050, pri čemer POUDARJA pomen blažitve podnebnih sprememb;

OB PRIZNAVANJU tekočega dela in pristojnosti Centralne komisije za plovbo po Renu (CCNR), Donavske komisije, Evropskega odbora za pripravo standardov na področju plovbe po celinskih plovnih poteh (CESNI), Mednarodne komisije za savski bazen, Ekonomske komisije Združenih narodov za Evropo (UN/ECE) in strategije EU za podonavsko regijo (EUSDR) ter drugih mednarodnih organizacij in forumov v sektorju plovbe po celinskih plovnih poteh;

OP OPOZARJANJU na cilj evropskega zelenega dogovora, da se znaten del notranjega cestnega tovornega prometa prenese na železniški promet in promet po celinskih plovnih poteh, ter OB POZDRAVLJU cilja strategije za trajnostno in pametno mobilnost glede razvoja celinskih plovnih poti vzdolž koridorjev vseevropskega prometnega omrežja (TEN-T) in v mestnih središčih, kjer je pomembno doseči bolj zelen promet v zadnjem delu mestne logistike;

OB POZDRAVLJANJU razprav o predlogih o infrastrukturi za alternativna goriva in reviziji smernic vseevropskega prometnega omrežja za razvoj in izboljšanje celinskih plovnih poti, ki bodo privedle do bolj trajnostnega in odpornejšega prometa po celinskih plovnih poteh;

OB UPOŠTEVANJU revidiranega Instrumenta za povezovanje Evrope (IPE) za obdobje 2021–2027 in programa Obzorje Evropa;

1. PRIZNAVA pomen prometa po celinskih plovnih poteh na poti v brezemisijско mobilnost kot trajnostnega načina prevoza, ki povzroča manj zastojev, ter POUDARJA, da je treba v celoti in trajnostno razviti njegov potencial, in sicer s konkretnimi koraki in ustreznimi ukrepi na ravni Unije in držav članic, pri tem pa zagotoviti njegovo konkurenčnost;
2. PRIZNAVA, da je treba upoštevati različne okoliščine v državah članicah v zvezi s potencialom celinskih plovnih poti;
3. POUDARJA pomen razvoja strategij za obravnavanje vpliva prometa po celinskih plovnih poteh na podnebne spremembe in okolje ter obratno z namenskimi raziskavami in povezanimi naložbami;

4. PRIZNAVA, da podnebne spremembe močno vplivajo na promet po celinskih plovnih poteh, zlasti na plovnost, plovbo in upravljanje voda, kar dokazujejo spremembe nivoja podtalnice, pa tudi hude suše in obdobja močnega deževja v zadnjih letih, ter POUDARJA, da je treba izboljšati plovnost z izvajanjem dobrega plovnega statusa v skladu s smernicami TEN-T;
5. PRIZNAVA ključno vlogo prometa po celinskih plovnih poteh pri zmanjševanju zastojev v mestnih aglomeracijah ter pri pošiljkah težkega blaga in velikih količin pomembnih gradbenih materialov, kmetijskih proizvodov, izdelkov iz jekla ter kemičnih izdelkov in energentov, vključno z izvozom ukrajinskega blaga prek solidarnostnih pasov, zlasti prek Donave;
6. POUDARJA, da je treba kratko-, srednje- in dolgoročno odpraviti vsa preostala upravna in infrastrukturna ozka grla ob spoštovanju okoljskega prava, da bi povečali učinkovitost in zmogljivost prometa po celinskih plovnih poteh ter na splošno zagotovili varno plovbo;
7. SE OSREDOTOČA na temelje učinkovitega prometa po celinskih plovnih poteh ter potrebo po nadaljnjem razvoju in usklajevanju na naslednjih področjih:
 - po potrebi obnova ladjevja, da bi dosegli večjo učinkovitost prometa, gospodarsko upravljanje manjših plovil in po možnosti brezemisijско mobilnost, prilagoditev plitvim vodam ob upoštevanju potrebe po razogljičenju prometa in krepitvi odpornosti proti podnebnim spremembam ter varnost plovbe s spoštovanjem in varovanjem lokalnih okoljskih pogojev vsake posamezne celinske plovne poti;
 - zanesljiva, trajnostna in stalno dobro vzdrževana infrastruktura z ustrezno in ekonomsko izvedljivo plovnostjo, zlasti v obdobjih nizkih voda, ki zagotavlja hitre povezave z drugimi načini prevoza;
 - varna in zanesljiva delovna mesta za delavce, tudi v nepredvidenih razmerah, kot je pandemija COVID-19;
 - digitalizacija za podporo razvoju vsega navedenega in avtomatizacija ob upoštevanju energijske učinkovitosti in opreme, ki jo je enostavno reciklirati;

8. **PODPIRA** pripravo in sprejetje standardov v zvezi s tehničnimi zahtevami, usposobljenostjo članov posadke in informacijsko tehnologijo s strani odbora CESNI ter nadalje **PRIPOROČA** razvoj tehničnih standardov v zvezi z uporabo alternativnih goriv, trajnostnih in brezemisijских tehnologij in avtomatizacijo ter standardov poklicnih kvalifikacij v okviru navedenih standardov odbora CESNI;
9. **POZDRAVLJA** načrte za pametne in trajnostne izboljšave prometa po celinskih plovnih poteh in pristanišč; **POZIVA** Komisijo, naj predstavi predlog za revizijo veljavne zakonodaje Unije na področju rečnih informacijskih storitev, pri čemer naj upošteva delo, ki ga je na tem področju opravil odbor CESNI, in predvidi stalno operativno strukturo za enotno dostopno točko, da bi izboljšali harmonizacijo in interoperabilnost, kjer je to geografsko mogoče, ter tudi podprli raziskave o odpornosti proti podnebnim spremembam in pametnem ladijskem prometu; **MENI**, da so celinske plovne poti in pristanišča bistveni sestavni del multimodalnega prevoza, zato pa bi jih bilo treba vključiti v revizijo direktive o kombiniranem prevozu. Cilj bi moral biti oblikovanje direktive kot učinkovitega orodja v podporo multimodalnim prevozom tovora, s posebnim poudarkom na nemotnih čezmejnih povezavah in interoperabilnosti, kjer je to geografsko mogoče, kar bi še dodatno okrepila digitalizacija sektorja prometa po celinskih plovnih poteh;
10. **SPODBUJA** države članice, naj nadaljujejo in okrepijo sodelovanje pri usklajenem izvajanju in delovanju rečnih informacijskih storitev (RIS) ter pri izvajanju uredbe o elektronskih informacijah o prevozu blaga, kar bi omogočilo boljše upravljanje koridorjev;
11. **PRIZNAVA**, da se sektor prevoza po celinskih plovnih poteh sooča z izzivom starajoče se delovne sile, zato mora spodbujati bolj raznoliko delovno silo, uravnoteženo glede na starost in spol, pa tudi delavce, ki niso šli skozi običajno usposabljanje iz drugih sektorjev;
12. **POUDARJA**, da morajo države članice in sektor ukrepati, da bi zagotovili obstoj in razpoložljivost kvalificiranega osebja v tem sektorju in svojih upravah, tudi tako, da bodo izobraževanje in kvalifikacije bolj usklajeni z zelenim in digitalnim prehodom ter tako prilagojeni prihodnjim potrebam trga dela;

13. SPODBUJA države članice, naj pripravijo in izvedejo dolgoročne strategije in po potrebi uskladijo ukrepe v strokovni skupini NAIADES ter nadgradijo nacionalne podporne sheme za doseganje ciljev akcijskega načrta NAIADES III;
14. IZPOSTAVLJA delo, opravljeno pri projektu PLATINA3⁸ v okviru akcijskega načrta NAIADES III, in SPODBUJA Komisijo, naj od leta 2023 podpira projekt PLATINA4;
15. POUDARJA pomen ustreznih regulativnih in finančnih ukrepov ter zasebnih in javnih naložb na ravni EU in držav članic za izvajanje akcijskega načrta NAIADES III in za skladnost z zakonodajo v zvezi s prometom po celinskih plovnih poteh in pristanišči, ob hkratnem ohranjanju enakih konkurenčnih pogojev. Ker stroški materialov in energije hitro naraščajo, je treba nujno dati prednost financiranju raziskav, inovacij in prilagajanja prevoza po celinskih plovnih poteh, ki bo kos izzivom prihodnosti, predvsem za izboljšanje infrastrukture, pa tudi posodobitev ladjevja in zmanjšanje emisij;
16. SPODBUJA Komisijo, naj vse navedeno upošteva pri pripravi nadaljnjih razpisov za zbiranje predlogov v okviru IPE, programa Obzorje Evropa ter drugih instrumentov in programov Unije;
17. POUDARJA, da je tudi zasebni sektor odgovoren za doseganje ciljev v zvezi s prehodom na druge oblike prevoza, digitalizacijo, varstvom podnebja in prilagajanjem podnebnim spremembam ter prispevanje k tem ciljem, ter POZIVA sektor, naj glede na sedanji razvoj okrepi pobude;
18. PRIZNAVA pomen obstoječih mehanizmov mednarodnega sodelovanja in strokovnega znanja komisij za rečno plovbo za čezmejno usklajevanje razvoja infrastrukture celinskih plovnih poti ter njihovo ključno vlogo pri razvoju celinskih plovnih poti v njihovem polnem potencialu;

⁸<https://platina3.eu/>.

19. SPODBUJA Komisijo, države članice in mednarodne partnerje, kot so CCNR, Donavska komisija, Mednarodna komisija za savski bazen, UN/ECE in EUSDR, naj sodelujejo, da bi izboljšali povezljivost, zagotovili nemoteno plovbo in odprli nove tržne priložnosti, ter POZIVA Komisijo, naj usklajuje politike EU in politike teh mednarodnih partnerjev.
-